

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera ve věci žalobce: **Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.**, IČ: 490 99 451, se sídlem Přítkovská 1689, Teplice, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2010, č.j. 810B/530/10 33363/ENV/10,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 2.8.2010, zn. 810B/530/10 33363/ENV/10, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2 000,-Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se včas podanou žalobou domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ústí nad Labem (dále jen „orgán I. stupně“) ze dne 14.6.2004, č.j. 4/OV/4544/04/Sr, jímž mu byla stanovena záloha na poplatek za odběr podzemních vod pro rok 2004 ze zdroje Děčín, mimo jiné i z odběrního místa Čertova Voda + Dolní Žleb, podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“), v souhrnné výši 3.254.600,-Kč.

Žalobce pod body I. a II. žaloby shrnuje dosavadní průběh řízení, mj. poukazuje na to, že rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobce proti rozhodnutí orgánu I. stupně ze dne 14.6.2004 bylo k žalobě žalobce zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze, a to dvakrát (rozsudkem č.j. 7Ca 226/2004-33 a rozsudkem č.j. 9Ca 297/2007-46), nyní napadené rozhodnutí je tak v pořadí třetím rozhodnutím o odvolání žalobce.

Pod bodem III. žalobce tvrdí, že napadeným rozhodnutím žalovaného, jakož i potvrzeným rozhodnutím orgánu I. stupně, byl opakovaně zkrácen na svých právech a tudíž je napadá v plném rozsahu.

Žalobce namítá, že rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 9 Ca 297/2007-46 ze dne 23.9.2009, jímž bylo předchozí rozhodnutí žalovaného zrušeno, obsahuje závazný právní názor soudu, podle kterého je na žalovaném, aby v dalším řízení znovu posoudil, zda vody čerpané ze zdroje jsou vodami důlními, či nikoliv, přičemž závěr o této otázce je povinen odůvodnit právní argumentací. Žalovaný se však tímto právním názorem soudu opětovně neřídil.

Žalobce poukazuje na to, že žalovaný ve správním řízení nedodržoval lhůty a nectil zásady stanovené zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), když mj. nevydal své rozhodnutí bez zbytečného odkladu, čím opakovaně činil průtahy ve věci, kterážto svým prvostupňovým rozhodnutím spadá už do roku 2004.

Podle žalobce se žalovaný opětovně rovněž nikterak nevypořádal s pojmem „důlní vody“, ani se skutečností, kterou soud považoval za rozhodnou k řešení věci, a sice k jakému účelu jsou vody používány. Pouhé blíže nespecifikované sdělení vodoprávního úřadu ze dne 15.1.2010, že mu z jeho praxe není známo, že by v okrese Louny bylo povoleno nakládání s důlními vodami, nepovažuje žalobce za relevantní posouzení věci. Nadto měl být vyrozuměn o provádění důkazů mimo ústní jednání, k tomu nedošlo.

Za zcela irelevantní má pak žalobce rovněž argumentaci žalovaného podle ust. § 3 odst. 3 vodního zákona, jež stanoví, že v pochybnostech o tom, zda se jedná nebo nejedná o vody povrchové nebo podzemní vody rozhoduje vodoprávní úřad, neboť v dané věci není sporu o charakteru vod podzemních či povrchových, nýbrž vod důlních (§ 40 zákona č. 44/1998Sb., horní zákon). Skutečnost, že se jedná o důlní dílo vzniklé ražbou mj. prokazují evidenční knihy měřičské dokumentace a taktéž z posouzení osob odborně způsobilých v hydrogeologii a inženýrské geodézii (ing. P., závodní dolu a ing. Č., hlavní důlní měřič) vyplývá, že se v případě zdroje Čertova voda a Dolní Žleb jedná o vodní zdroje – štolý.

Žalobce rovněž poukazuje na změnu argumentace žalovaného, když ten svoji původní opakovaně nahradil argumentací novou, založenou na sdělení vodoprávního úřadu v okrese Děčín, a to, aniž by žalobci poskytl možnost se k danému správnímu řízení a doplnění dokazování vyjádřit. V takovém případě pak původní prvoinstanční rozhodnutí ztrácí odůvodnění, na němž je založeno. K tomu žalobce uvádí, že podle přechodných ustanovení § 127 odst. 8 vodního zákona se odběry podzemních, popřípadě povrchových vod, které jsou vodami důlními, považují ode dne účinnosti tohoto zákona, tj. od 1.1.2002 za povolené; toto povolení platí do 31.12.2004, tudíž se v této době na odběry nevztahovala ustanovení o poplatcích podle hlavy X tohoto zákona. Důlní vody se pak podle ust. § 4 vodního zákona považují za vody povrchové, případně vody podzemní a tento zákon se na ně vztahuje, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Z ust. § 40 zákona č. 44/1988 Sb., horní zákon (dále jen „horní zákon“) ve spojení s vyhláškou ČBÚ č. 22/1989 Sb. pak žalobce dovozuje, že podzemní voda jímaná ze štol, které zcela nepochybně byly vytvořeny hornickou činností (ražením), je svým charakterem vodou důlní.

Závěrem žalobce k výše uvedené argumentaci ještě poukazuje na skutečnost, že v obsahově totožných věcech rozhodoval žalovaný zcela odlišně, tedy že ve zcela meritorně

totožné věci zaujal zcela odlišné názory. Navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 6.10.2010 trvá na svém stanovisku uvedeném ve výroku napadeného rozhodnutí a k námitkám žalobce uvádí:

Žalovaný se na doporučení Městského soudu v Praze (rozsudek č.j. 9 Ca 297/2007-46 ze dne 23.9.2009) zabýval otázkou právní kvalifikace čerpaných vod, mj. i ze zdroje Čertova voda + Dolní Žleb. Jediným dokladem o původu čerpaných vod z tohoto zdroje, který žalobce předložil, ale bylo pouze prohlášení žalobce v poplatkovém hlášení za rok 2004 (ze dne 22.4.2004), kde tento uvedl, že se jedná o „Důlní vody dle § 127 odst. 7 bez poplatku“. Orgánem příslušným k určení právní povahy vod podle vodního zákona je však vodoprávní úřad a pro žalovaného tak bylo rozhodující jeho určení.

Žalovaný uvádí, že rozhodnutím tehdejšího Okresního národního výboru v Děčíně, odboru lesního a vodního hospodářství zn. VLHZ 2204/88/KL ze dne 16.1.1989 bylo Severočeským vodovodům a kanalizacím vydáno povolení k odběru podzemní vody ze zdroje Dolní Žleb; dále povolen odběr Severočeské vodárenské společnosti za účelem hromadného zásobování pitnou vodou ze zdroje Čertova Voda + Dolní Žleb (rozhodnutími Okresního úřadu v Děčíně č.j. RŽP 71414/00/235 ze dne 9.1.2001, resp, č.j. RŽP/102178/01/235 ze dne 18.2.2002) a to podle ust. § 8 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 138/1973 Sb. Tento původní vodní zákon v § 8 odst. 1 rozděluje povolení v jednotlivých písmenech a) až c) na vody povrchové, podzemní a zvláštní; důlní vody jsou pak řazeny právě pod vody zvláštní pod písm. c). I v dalších rozhodnutích o povolení odběru čerpání vody Okresního úřadu Děčín (č.j. RŽP/62002/2002/235/Vav/2 ze dne 7.10.2002) a posléze Městského úřadu Děčín (č.j. OŽP/128645/03/1759/03/235/Vav ze dne 1.12.2003 a č.j. OŽP/7381/04/708/04/Jak ze dne 19.1.2004), již podle nového vodního zákona, jde o povolení (či změnu povolení) k odběru podzemní a povrchové vody pro potřeby hromadného zásobování pitnou vodou.podle ust. § 8 tohoto zákona.

Z uvedených rozhodnutí vodoprávních úřadů žalovaný dovozuje, že ať už tyto orgány rozhodovaly podle původního vodního zákona č. 138/1973 Sb., nebo vodního zákona č. 254/2001 Sb., nikdy nepochybovaly o právní kvalifikaci odebíraných vod, tzn. vod podzemních. Z těchto důvodů se tak na uvedené odběry nemůže vztahovat ust. § 127 odst. 7 vodního zákona, protože se v tomto případě nikdy o důlní vody nejednalo. Žalovaný má za to, že dostatečně prokázal, že vody čerpané ze zdroje Čertova voda + Dolní Žleb jsou vodami podzemními, ne však vodami důlními, jaké uvádí žalobce ve svém poplatkovém prohlášení za rok 2004. Obvodní báňský úřad v Mostě navíc již při ústním jednáním konaném dne 22.9.2004 potvrdil, že v uvedené lokalitě žádná hornická činnost povolena nebyla, z čehož je tedy zřejmé, že se pramenní jímka Čertova voda + Dolní Žleb nenachází v důlním prostoru, k němuž žalobce zaslal výklad Českého báňského úřadu v Praze ze dne 21.2.2003. O odběr podzemních vod se jedná i dle povolení následně vydaných ze dne 27.7.2005 a ze dne 27.4.2010.

Replika k vyjádření žalovaného podána nebyla.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu

(§ 75 s. ř. s.). Věc rozhodl bez jednání, když účastníci s tím vyslovili mlčky souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). O námitkách žalobce uvažil takto:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. Ca 297/2007-46 ze dne 23.9.2009 bylo předchozí rozhodnutí žalovaného ze dne 6.8.2007 č.j. 530/820UL/1121/07/Se zrušeno (na podklady obsažené ve správním spise před vydáním uvedeného rozsudku soud tímto pro úplnost odkazuje). Žalovaný v tomto zrušeném rozhodnutí, jak plyne i z uvedeného rozsudku, „*při posuzování otázky, zda se na odběr podzemních, popř. povrchových vod, které jsou vodami důlními, vztahují ustanovení o poplatcích podle hlavy X vodního zákona z roku 2001, žalovaný vyšel z posouzení změn v části zákona o vodách z roku 2001, týkající se povolování odběrů povrchových a podzemních vod oproti znění, uvedeném v předchozí právní úpravě v zákoně č. 138/1973 Sb., o vodách (dále jen „zákon o vodách z roku 1973“). Uvedl, že ust. § 8 odst. 1 písm. e) zákona o vodách z roku 1973 umožňovalo odběry důlních vod, jež byly těžebními organizacemi využívány k vlastnímu provozu bez povolení. Zákon o vodách z r. 2001 žádné ani významem podobné ustanovení, jež by umožňovalo odběry důlních vod bez povolení neobsahuje, a to dle žalovaného znamená, že nadále je v těchto případech třeba vodoprávního povolení. Ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona z roku 2001 žalovaný vyložil tak, že toto ustanovení do 31.12.2004 legalizovalo odběr důlních vod, které byly těžebními organizacemi využívány k vlastnímu provozu a k jejichž odběru do nabytí účinnosti vodního zákona z roku 2001 nebylo povolení třeba. Dovodil, že vzhledem k tomu, že jen odběry důlních vod, které těžební organizace užívají při hornické činnosti pro vlastní potřebu, nejsou na základě ust. § 40 odst. 2 horního zákona zpoplatněny, platí pro všechny ostatní případy odběrů důlních vod bez výjimky poplatková povinnost dle hlavy X vodního zákona z roku 2001. Dle žalovaného žalobcem učiněná interpretace souvisejících ustanovení horního a vodního zákona z roku 2001 znamená nepřípustné a nezákonné rozšíření okruhu nezpoplatněných případů odběru důlních vod nad striktní vymezení, dané ust. § 40 horního zákona. K významu ust. § 127 odst. 7 vodního zákona z roku 2001 doplnil, že jsou zde po uvedené dobu legalizovány reálně existující odběry podzemních a povrchových vod jež jsou vodami důlními a které jsou těžebními organizací využívány pouze pro vlastní potřebu. Toto ustanovení nemůže být však vztahováno na případy, kdy jsou odebírané důlní vody využívány k účelům jiným, než pro vlastní potřebu těžebních organizací, protože takové odběry podléhaly povolovací povinnosti i podle vodního zákona z roku 1973.“*

Soud v uvedeném rozsudku závěrům žalovaného nepřisvědčil a vytkl, že „*Žalovaný oproti tomu, aby se zabýval soudem naznačenou otázkou důlních vod nezbytnou pro úvahy o aplikaci ust. § 127 odst. 7 zákona o vodách z r. 2001 na případy žalobce, vycházel z jiných úvah pro stanovení poplatkové povinnosti, které nejenže nerespektují závazný názor soudu, ale nemají ani oporu v zákoně. Žalovaný přistoupil ke srovnání právní úpravy dané zákonem o vodách z r. 1973 a právní úpravy dané zákonem o vodách z r. 2001 a v podstatě dovodil, že umožňoval-li zákon o vodách z r. 1973 těžebními organizacím odběry důlních vod využívaných k provozu těžebních organizací bez povolení, což však nový zákon o vodách z r. 2001 neupravuje, musí se na tyto odběry těžebních organizací a jen těžebních organizací vztahovat ust. § 127 odst. 7 zákona. Uvedenou úvahou tak žalovaný dovodil úpravu, kterou ovšem zákon nestanoví. Platný zákon o vodách z r. 2001 v ust. § 127 odst. 7 neobsahuje úpravu, z níž by bylo možné osvobození od poplatkové povinnosti vztáhnout pouze na těžební organizace, nepřenáší žádnou úpravu povolení k odběru důlních vod těžebními organizacemi do nového zákona ve vztahu k poplatkové povinnosti. Bezúplatné užívání důlních vod pro vlastní potřebu stanoví pro těžební organizace (při hornické činnosti) ust. § 40 odst. 2 horního zákona, ale z tohoto ustanovení ve spojení s § 40 odst. 3 horního zákona a § 127 odst. 7 zákona o vodách z r. 2001 nelze dovodit, že ust. 127 odst. 7 zákona o vodách z r.*

2001 upravuje přechodný stav pro důlní vody pouze pro organizace provádějící hornickou činnost, když není logické, proč by tak činil jen pro těžební organizace, když bezplatné užívání důlních vod pro vlastní potřebu těžebními organizacemi upravuje horní zákon (§ 40 odst. 2 písm. a) a zákon o vodách z r. 1973 i z r. 2001 mají obsahovat úpravu pro další případy důlních vod (§ 40 odst. 3, věta druhá horního zákona). Žalovaný tedy svým jiným výkladem a odklonem od právního závěru soudu nejenže nepracoval s právním závěrem soudu, ale nezákonně napadenými rozhodnutími založil poplatkovou povinnost žalobce na výkladu, nikoliv na znění zákona, a to dokonce na výkladu, který citované právní předpisy neumožňují. Nadto je třeba dbát na to, že v otázce poplatkové povinnosti jakéhokoliv druhu nemůže správní orgán vycházet z hypotézy, co možná zákonodárce zamýšlel, ale neučinil, na co je možné usuzovat jen velmi zprostředkovaným výkladem, nýbrž, že je třeba řídit se v zásahu do majetkové sféry povinného subjektu kogentními ustanoveními zákona jednoznačně stanovícími pravidla úhrady poplatkové povinnosti a její výši. Jedině takový postup může být v souladu s ústavními zásadami, že státní moc lze uplatňovat pouze v případech, mezích a způsoby, které zákon stanoví (čl. 2 odst. 3 Ústavy), a že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a že daně a poplatky lze ukládat jedině na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny).

Na základě výše uvedeného pak v tomto řízení zůstává opětovně a nadále nevyřešena otázka charakteru důlních vod, které žalobce z předmětných zdrojů čerpal, jako předpoklad posouzení aplikace ust. § 127 odst. 7 zákona, a tedy i poplatkové povinnosti žalobce. Je stále na žalovaném, aby ve smyslu znění § 127 odst. 7 zákona vyjasnil, zda žalobce odebíral vody důlní či nikoliv. Pokud by žalovaný zjistil a posoudil, že žalobce odebíral z předmětných zdrojů vody důlní, bude zřejmé, že na žalobce dopadá ust. § 127 odst. 7 zákona o vodách z r. 2001 a následně bude úkolem žalovaného zabývat se aplikací poslední věty tohoto zákonného ustanovení, což naznačil i soud v předchozím řízení, ve vztahu k založenému povolení k odběru vod fikcí, ale podmíněnému ve vztahu k případně vydanému povolení dle § 8 zákona. Bude se tedy zabývat návazností poslední věty ust. § 127 odst. 7 c zákona o vodách z r. 2001 na větu předchozí stanovící podmíněnou fikci povolení ve vztahu k postupu dle § 8 zákona.“. (konec citace).

V následně vedeném řízení z odůvodnění nyní žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2010 vyplývá, že žalovaný vycházel stran zjištění charakteru vod odebíraných žalobce z předmětného zdroje z rozhodnutí vydaných pro odběr vod (rozhodnutí Okresního národního výboru v Děčíně, odboru lesního a vodního hospodářství zn. VLHZ 2204/88/KL ze dne 16.1.1989 bylo Severočeským vodovodům a kanalizacím vydáno povolení k nakládání s vodami ze zdroje Dolní Žleb, určených k zásobování pitnou vodou podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 138/73 Sb.; rozhodnutí Okresního národního výboru v Děčíně č.j. RŽP 71414/00/235 ze dne 9.1.2001 byl Severočeské vodárenské společnosti a. s. povolen odběr podzemní a povrchové vody ze zdroje Čertova Voda + Dolní Žleb pro potřeby hromadného zásobování pitnou vodou podle § 8 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 138/1973 Sb.; rozhodnutí Okresního národního výboru v Děčíně č.j. RŽP/102178/01/235 ze dne 18.2.2002 byl Severočeské vodárenské společnosti a. s. povolen odběr podzemní a povrchové vody ze zdroje Čertova Voda, vč. zdroje Dolní Žleb pro potřeby hromadného zásobování pitnou vodou podle § 8 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 138/1973 Sb.; rozhodnutí Okresního úřadu Děčín č.j. RŽP/62002/2002/235/Vav/2 ze dne 7.10.2002 byl Severočeské vodárenské společnosti a. s. v zastoupení Severočeské vodovody a kanalizace a. s. žalobce povolen odběr podzemní a povrchové vody ze zdroje Čertova Voda + Dolní Žleb pro potřeby hromadného zásobování pitnou vodou podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu I. vodního zákona; ve spise předloženém soudu nyní jsou rovněž následně vydaná rozhodnutí z let 2003 až 2010, poslední

z 27.4.2010, pozn.soudu). Žalovaný dále odkázal na ust. § 9 odst. 3 a ust. § 3 odst. 3 vodního zákona a na sdělení vodoprávního úřadu Magistrátu Města Děčín ze dne 14.7.2010, podle něhož se v případě vodního zdroje jímací území Čertova voda, Dolní Žleb vždy jednalo o vody podzemní nikoliv důlní, a poukázal nato, že žalobce nedoložil žádné podklady, na základě kterých by bylo možné uvažovat o odběrech podzemních vod z uvedeného zdroje jako o odběrech vod důlních. Podle žalovaného „Přechodné ustanovení § 127 odst. 7 z.č. 254/2001Sb. se vztahuje toliko na odběry podzemních popř. povrchových vod, které jsou vodami důlními. Přechodné ustanovení se tedy vztahuje pouze na odběry povolené podle ust. § 8 odst. 1 písm.e) z.č. 138/1973Sb., nikoliv obecně na všechny odběry povrchových či podzemních vod“. Žalovaný uzavřel, o povaze vod rozhoduje vodoprávní úřad a na odběry ze zdroje Čertova voda, Dolní žleb se nevztahuje ust. § 127 odst. 7 a tudíž podléhají zpoplatnění.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žalovaný neodstranil vady vytykané předchozím rozsudkem a závěr uvedený v odůvodnění rozhodnutí, který se opírá toliko o vydaná rozhodnutí vodoprávního úřadu a sdělení ze dne 14.7.2010, nemůže obstát.

Z přílohy rozhodnutí č.j. RŽP 7141/00/235 ze dne 9.1.2001 vyplývá mj. že zdroj Čertova Voda + Dolní Žleb je, pokud jde o druh jímacího území, štola.

Spornou právní otázkou, zda mohla být žalobci určena záloha za odběr podzemní vody pro rok 2004 ze zdrojů označených jako štola, či pramenní jímka podle § 88 odst. 7 a 8 vodního zákona nebo zda se na tento zdroj vztahovalo ustanovení § 127 odst. 7 (před 22. 1. 2004 odst. 8) citovaného zákona, se k žalobám podaným žalobcem zabývaly soudy opakovaně. Oběma stranám tohoto sporu i tomuto soudu z úřední činnosti je známo, že závěr žalovaného vyjádřený v nyní napadeném rozhodnutí (i když nyní zcela obecně a nikoli zevrubně), o tom, že žalobci byl povolen odběr podzemních vod (rozhodnutími vodoprávního úřadu, na něž se odvolává) a že nejde o důlní vodu, a v souvislosti s tím, ani jeho výklad ust. § 127 odst. 7 vodního zákona, totiž, že se toto přechodné ustanovení vztahuje jen na odběry povolené podle ust. § 8 odst. 1 písm.e) zákona č. 138/1973 Sb., nikoliv obecně na všechny odběry povrchových a podzemních vod, neobstál.

V obdobné věci Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 7As 43/2011-77 (jímž byl zrušen rozsudek zdejšího soudu č.j. 10Ca 269/2009-29 ze dne 30.8.2010, kdy šlo o zdroj Bukov, druh - pramenní jímka) vyslovil, že

„Podle ust. § 127 odst. 7 vodního zákona odběry podzemních, popřípadě povrchových vod, které jsou vodami důlními, se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za povolené; toto povolení platí do 31.12.2004, pokud nebude jejich další odběr povolen podle § 8. Ve shora uvedené době se na tyto odběry nevztahuje ustanovení o poplatcích podle hlavy X tohoto zákona.

Podle ust. § 2 starého vodního zákona jsou povrchovými vodami vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; podzemními vodami jsou vody v zemských dutinách a zvodnělých vrstvách zemských. Práva k těmto vodám upravuje tento zákon. Za povrchové ani podzemní vody se nepovažují přírodní léčivé vody a přirozeně se vyskytující minerální stolní vody, jakož i vody, které jsou podle horních předpisů vyhrazenými nerosty a vodami důlními (dále jen "zvláštní vody"). Na zvláštní vody se vztahuje tento zákon, jen pokud tak výslovně stanoví.

Podle ust. § 4 odst. 2 vodního zákona se důlní vody pro účely tohoto zákona považují za vody povrchové, popřípadě podzemní a tento zákon se na ně vztahuje, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak (v poznámce pod čarou je odkaz na horní zákon).

Podle ust. § 40 odst. 1 horního zákona jsou důlními vodami všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékáním srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami. Podle odst. 3 citovaného ustanovení upravují jiné předpisy použití důlních vod k jiným účelům než podle § 40 odst. 2 písm. a) a b) horního zákona (bezplatné užívání organizací ve smyslu ust. § 5a horního zákona při hornické činnosti, bezúplatné užívání na základě povolení vodohospodářského orgánu jako náhradního zdroje pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace). Výslovný odkaz zde směřuje na § 7 starého vodního zákona, podle kterého užívání důlních vod pro vlastní potřebu důlních organizací nevyžadovalo povolení ani souhlasu vodohospodářského orgánu. Pokud však důlní organizace nepotřebovaly důlní vody k vlastnímu provozu, byly povinny umožnit odběr nebo jiné užívání pro ně nepotřebného množství vody těm, jimž k tomu dal vodohospodářský orgán povolení podle § 8 odst. 1 písm. e) starého vodního zákona.

V režimu starého vodního zákona bylo tedy možné rozlišit tři kategorie povolení k odběru vody: podle § 8 odst. 1 písm. a) k odběru povrchových vod a k jinému jejich užívání, pokud nešlo o jejich užívání podle § 5 až 7; podle § 8 odst. 1 písm. b) k odběru podzemních vod a k jinému jejich užívání a podle § 8 odst. 1 písm. e) k odběru nebo užívání důlních vod, které důlní organizace nepotřebují k vlastnímu provozu. Nový vodní zákon však přinesl změnu v tom, že k odběru vod je obecně vždy třeba povolení a navíc vymezil už pouze jen dvě kategorie povolení k odběru vody: podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1. k odběru povrchové vody a podle § 8 odst. 1 písm. b) bod 1. k odběru podzemní vody.

Přechodné ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona tak reaguje na situaci, kdyby najednou s nabytím účinnosti vodního zákona nebylo možno nadále odebírat důlní vody, k jejichž odběru nebylo třeba povolení. Proto zákonodárce konstruuje obecnou, byť časově omezenou, fikci jejich povolení. Ustanovení § 127 odst. 7 věta první zákona o vodách navíc svojí dikcí neodkazuje na pojmosloví či právní režim předchozí, vodním zákonem zrušené, právní úpravy. Uvedená věta naopak v obecném kontextu používá pojmosloví zákona o vodách a je formulována v přítomném čase: „Odběry podzemních, popřípadě povrchových vod, které jsou vodami důlními, se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za povolené.“ Pro svou obecnou formulaci tak toto ustanovení dopadá na mnohem širší okruh případů, než možná zákonodárce zamýšlel. S ohledem na dikci, která však byla zvolena, ovšem nutno dospět k závěru, že na základě ust. § 127 odst. 7 zákona o vodách je nutno všechny odběry důlních vod bez ohledu na to, kým a za jakým účelem byly prováděny, považovat za povolené, a to od 1.1.2002 (nabytí účinnosti vodního zákona) až do 31.12.2004. I v případě zániku platnosti individuálního povolení k odběru důlních vod vydaného podle § 8 odst. 1 písm. e) starého vodního zákona do 31.12.2004, lze dovodit existenci povolení odběrů důlní vody na základě § 127 odst. 7 vodního zákona až do tohoto dne. To za předpokladu, že materiálně byly prováděny odběry takového typu vody, která měla znaky důlní vody ve smyslu § 40 odst. 1 horního zákona, aniž by byla třeba existence jakéhokoli rozhodnutí nebo právního titulu, který by tyto vody „úředně“ jako vody důlní klasifikoval. Povaha odebíraných vod, tedy že se musí jednat o vody důlní, je jedinou podmínkou pro povolení odběru a zároveň pro osvobození od poplatkové povinnosti za odběr vody.

Z obsahu správního spisu vyplynulo, že v době nabytí účinnosti vodního zákona svědčilo stěžovateli právo odběru podzemních vod ze zdroje Bukov, a to na základě povolení vydaného podle § 8 odst. 1 písm. b) starého vodního zákona Okresním úřadem Ústí nad Labem dne 19.12.2000, pod č. j. RŽP/5716/25/H-177/00/Rc. Toto rozhodnutí bylo změněno rozhodnutím téhož orgánu ze dne 10.12.2002, č. j. RŽP 3552/235/H-188/02/Hůi. Této změně předcházela žádost stěžovatele ze dne 26.9.2002 o projednání povolení změny rozhodnutí o odběru podzemních vod z více zdrojů, mezi nimi i ze zdroje Bukov. Vodoprávní úřad neshledal důvody, které by bránily žádosti stěžovatele vyhovět, a závazně stanovil upravené hodnoty odběru podzemních vod. Ministerstvo v napadeném rozhodnutí uvádí, že orgánem příslušným k určení právní povahy, ať podzemních či povrchových, vod je podle vodního zákona vodoprávní úřad a dovozuje, že rozhodnutími Okresního úřadu Ústí nad Labem, který rozhodoval o povolení k odběru podzemních vod jako příslušný vodoprávní úřad podle ust. § 106 vodního zákona, byla určena právní povaha odebíraných vod. K odběru důlních vod by podle názoru ministerstva bylo třeba povolení vydaného podle § 8 odst. 1 písm. e) starého vodního zákona, přičemž z rozhodnutí ze dne 19.12.2000 nevyplývá, že by mezi vodohospodářským orgánem a příslušným báňským úřadem došlo k dohodě, jak je k vydání povolení k odběru důlních vod třeba. Jelikož byl stěžovatel držitelem povolení k odběru podzemních vod již za účinnosti starého vodního zákona, nevztahuje se na něj přechodné ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona.

I když tedy ministerstvo ve svém rozhodnutí v určité míře zvažovalo skutečnosti důležité pro posouzení, zda vody čerpané ze zdroje Bukov mají charakter důlních vod, otázkou zůstává dostatečnost takového posouzení, resp. zda charakter čerpaných vod lze dostatečně určit pouze na základě výše uvedených rozhodnutí vodoprávního úřadu povolujících čerpání vod.

Podle ust. § 88 vodního zákona oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody podle § 8 odst. 1 písm. b) bod 1 nebo § 8 odst. 2, je za podmínek stanovených tímto zákonem povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody.

Podle ust. § 127 odst. 1 vodního zákona práva a povinnosti založené dosavadními právními předpisy zůstávají zachovány, nestanoví-li tento zákon jinak. Proto lze považovat stěžovatele za oprávněného, který má povolení k odběru podzemní vody ve smyslu ust. § 88 vodního zákona. Podle odst. 5 citovaného ustanovení je tedy stěžovatel povinen pro stanovení výše záloh poplatku pro následující kalendářní rok zpracovat poplatkové hlášení, ve kterém sdělí svoje identifikační údaje podle právního předpisu upravujícího správu daní a poplatků a uveďte skutečnosti rozhodné k výpočtu zálohy, zejména údaje o povoleném množství odběru podzemních vod v členění podle odběrů podzemních vod podle jednotlivých povolení a účelu jejich použití. Tuto povinnost stěžovatel splnil podáním poplatkového hlášení pro stanovení výše záloh poplatku za odebrané množství vody ze dne 22.4.2004. Poté, co poznámkou u údajů o množství odběru vody jasně projevil své přesvědčení, že ze zdroje Bukov odebral pouze důlní vody ve smyslu § 40 odst. 1 horního zákona, musela ČÍŽP pro určení přesné výše poplatku zjistit, jaké bylo stěžovatelem skutečné množství odebrané podzemní vody. V případě, že by se ve zdroji Bukov nacházely důlní vody, pak by odebrané množství podzemních vod, které nejsou vodami důlními, a podléhají tedy poplatkové povinnosti, bylo nulové. Závěr, že rozhodnutí o povolení odběru podzemních vod určuje charakter, a tím i množství, skutečně odebírané vody, nemůže obstát. Nejedná se totiž o rozhodnutí statusové v tom smyslu, že by závazně i pro účely budoucích právních úprav určovalo, o zdroj jaké vody se jedná, a že tedy v konkrétním případě nejde o důlní vodu. V případě stěžovatele tak rozhodnutí Okresního úřadu u Ústí nad Labem ze dne 19.12.2000 označené jako „Povolení k

odběru podzemních vod – Soubor VII, rozhodnutí“ ve výroku pouze povoluje odběr podzemních vod za podmínek nejvyššího povoleného odběru, užívání vody pro pitné účely, měření odebíraného množství, kontroly množství odebírané vody provozovatelem a zdravotní nezávadnosti v od využívaných k zásobování pitnou vodou. Ani z odůvodnění tohoto rozhodnutí nevyplývá, že by se správní orgán zabýval povahou vod v jednotlivých zdrojích či o ní rozhodoval. Pokud tedy bylo stěžovateli vydáno rozhodnutí o povolení odběru podzemní vody ze zdroje Bukov podle § 8 odst. 1 písm. b) starého vodního zákona, pak by se ani v případě, že by tento zdroj obsahoval vody důlní, na povaze povolení nic neměnilo. Stěžovatel by byl nadále oprávněn odebírat ze zdroje Bukov podzemní vody, jen by množství, za jehož odběr by bylo možno v období od 1.1.2002 do 31.12.2004 uplatnit poplatkovou povinnost, bylo nulové.

Pro posouzení osvobození od poplatkové povinnosti za odběr podzemních vod podle ust. § 127 odst. 7 vodního zákona si proto správní orgán (případně i v součinnosti s Českým báňským úřadem) vždy opatří takové podklady, z nichž bude možné usuzovat na skutečný (materiální) charakter odebírané vody, bez ohledu na povahu povolení, na základě kterého byla před účinností vodního zákona čerpána. Rozhodnutí o povolení odběru vody podle ust. § 8 starého vodního zákona či § 8 vodního zákona může být jedním z podkladů rozhodnutí. Výjimečně by mohlo být i podkladem jediným, a sice tehdy, pokud by se skutečným charakterem čerpaných vod dostatečně důkladně a za vypořádání všech případných nejasných a sporných otázek zabývalo i z hledisek rozhodných pro podřazení těchto vod pod ust. § 127 odst. 7 vodního zákona a pokud by jiné nejasnosti o charakteru vod již v řízení o poplatku nevyvstaly. Tak tomu však v projednávané věci není....

Z obsahu správního spisu vyplývá, že ministerstvo nařídilo ústní jednání na 3.8.2004, kdy byla stěžovateli dána možnost prokázat, že se v případě vod odebíraných ze zdroje Bukov jedná o vody důlní. Této možnosti stěžovatel nevyužil. To však samo o sobě nemůže vést k rozhodnutí pro něj nepříznivému, neboť v řízení o poplatku podle hlavy X vodního zákona nemá důkazní břemeno stěžovatel. Podle ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) postupuje správní orgán, nevyplývá-li ze zákona něco jiného, tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Z poplatkových ani jiných ustanovení vodního zákona ani jiného zákona nic jiného oproti obecnému pravidlu upravenému v § 3 správního řádu nevyplývá. Bylo tedy na ministerstvu, aby si ujasnilo, co je třeba chápat pod pojmem „důlní prostor“, zejména zda může být určitá lokalita důlním prostorem i tehdy, není-li v ní povolena hornická činnost, např. proto, že tato činnost již byla v minulosti skončena. Taková situace nastala v daném případě, jak je uvedeno ve vyjádření Obvodního báňského úřadu v Mostě (v daném prostoru Bukov nebyla povolena hornická činnost, a tím v dané lokalitě ani v současné době hornická činnost neprobíhá), na něž se ministerstvo odvolává ve svém rozhodnutí ze dne 18.10.2004, které bylo následně k žalobě zrušeno městským soudem. V závislosti na výsledku této úvahy pak bylo třeba, aby ministerstvo provedlo důkazy za účelem zjištění, zda lokalita Bukov, z níž je čerpána předmětná voda, je ve výše uvedeném smyslu důlním prostorem. Na základě toho pak lze učinit závěr, zda se jednalo o důlní vodu. Součástí tohoto úsudku mělo být v závislosti na obsahu zjištěných skutečností o konkrétním geologickém charakteru, místních hydrologických poměrech a technickém stavu případných důlních prostor i to, zda u těchto vod nedošlo k jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami (§ 40 odst. 1 horního zákona), což by vedlo k tomu, že by pozbyly charakter vod důlních. Výše uvedená skutková zjištění i právní úvahy však v napadeném správním rozhodnutí absentují, protože ministerstvo nesprávně usoudilo, že je činit nemusí, neboť charakter vody ze zdroje Bukov je pro

poplatkové účely dostatečně určen rozhodnutím o povolení čerpání podzemních vod vydaným podle starého vodního zákona“.(konec citace, zvýrazněno městským soudem).

Městský soud v Praze shledal, že v daném případě je jak po stránce skutkových zjištění tak právních závěrů žalovaného stav v dané projednávané věci zcela obdobný stavu řešenému uvedeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Žalobou napadené rozhodnutí nemůže obstát, neboť v něm absentují skutková zjištění i právní úvahy o tom, co je třeba chápat pod pojmem „důlní prostor“, zda může být určitá lokalita důlním prostorem i tehdy, není-li v ní povolena hornická činnost, např. proto, že tato činnost již byla v minulosti skončena a v závislosti na výsledku této úvahy měl žalovaný provést důkazy za účelem zjištění, zda lokalita Čertova Voda, Dolní Žleb (štoly), z níž je čerpána předmětná voda, je ve výše uvedeném smyslu důlním prostorem a na základě toho pak učinit závěr, zda se jednalo o důlní vodu, jak žalobce namítá. Tato nová skutková zjištění a právní závěry musí předně příslušet žalovanému, když soudu přísluší toliko pravomoc přezkoumat rozhodnutí, nikoli závěr správního orgánu přehodnotit či měnit.

S ohledem na uvedené žalobcem vytýkané vady procesního postupu žalovaného v daném případě neměly zásadní vliv výsledné rozhodnutí. Výzva žalobci z 1.2.2010, vycházející z písařské chyby v předchozím rozsudku, ani nevydání rozhodnutí ve lhůtě, závěr žalovaným učiněný nemohly ovlivnit (věcnou správnost /či nesprávnost/ ani soulad se zákonem neovlivňuje samo překročení lhůty stanovené k vydání rozhodnutí). Poukazuje-li žalobce v žalobě na „*blíže nespecifikované sdělení vodoprávního úřadu ze dne 15.1.2010, že vodoprávnímu úřadu není ze své praxe známo, že by v okrese Louny.....*“, není tento odkaz v dané věci případný, neboť nyní napadené rozhodnutí žalovaného se opírá o sdělení vodoprávního úřadu Magistrátu Města Děčín ze dne 14.7.2010, deklarující toliko skutečnost, že povolení vydaná se vždy týkala odběru podzemních vod. Jak ze shora uvedených závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu, které podle městského soudu dopadají i na danou nyní projednávanou věc, plyne, samo toto vyjádření dostatečnou oporou pro závěr o poplatkové povinnosti žalobce být nemůže. Soud proto nedospěl k závěru, že by porušení práva žalobce vyjádřit se právě k tomuto podkladu mělo vliv na věcnou správnost a zákonnost vydaného rozhodnutí. Pro úplnost soud dodává, že žalovaný je vždy povinen seznámit účastníka řízení s podklady pro rozhodnutí před vydáním rozhodnutí; to platí i v případě, že dojde k dílčímu doplnění podkladů odvolacím orgánem v rámci odvolacího řízení.

Městský soud v Praze z důvodů shora uvedených shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Správní orgán je právním názorem, vysloveným tímto rozsudkem (vycházejícím z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu) v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odst.5 s.ř.s.).

O nákladech řízení rozhodl soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. a přiznal jejich náhradu plně úspěšnému žalobci. Náhrada nákladů řízení žalobce představuje v dané věci žalobcem zaplacený soudní poplatek z podané žaloby v částce 2.000,- Kč, soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši ve lhůtě, kterou stanovil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u

Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30.září 2013

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu